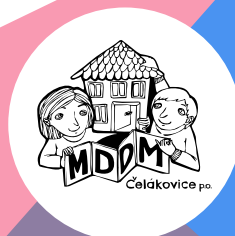

Preventivní program 2026/2027

Vypracovala
Mgr. Veronika Kratochvílová, DiS.
zástupkyně ředitelky
MDDM Čelákovice,
příspěvková organizace

MDDM ČELÁKOVICE
příspěvková organizace
tel.: +420 326 991 217
Havlíčková 691, Čelákovice
info@mddmcelakovice.cz

www.mddmcelakovice.cz

Obsah

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLSKÉM ZAŘÍZENÍ	3
2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE	3
3. STANOVENÍ CÍLŮ PPŠ	4
Cíl: Vytvářet bezpečné a respektující prostředí v zájmových útvarech a podporovat dobré vztahy mezi účastníky.	4
Cíl: Zvyšovat bezpečnost dětí při příchodu na zájmové útvary, při čekání na začátek činnosti a při pohybu v prostorách MDDM.	5
Cíl: Posilovat prevenci rizikového chování při pobytových akcích, zejména při letních táborech.	5
Cíl: Podporovat smysluplné trávení volného času jako jeden z důležitých ochranných faktorů před rizikovým chováním.	6
Cíl: Pokračovat v realizaci cílených preventivních programů ve spolupráci se základními školami	6
4. SKLADBA AKTIVIT PPŠ PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY	7
a) Pedagogičtí pracovníci	7
b) Účastníci zájmového vzdělávání	9
c) Zákonní zástupci účastníků vzdělávání	12
5. EVALUACE	13
a) Kvalitativní hodnocení	13
b) Kvantitativní hodnocení	16

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLSKÉM ZAŘÍZENÍ

Název a adresa školského zařízení, pro kterou platí tento PPŠ:

Městský dům dětí a mládeže Čelákovice,
příspěvková organizace. Havlíčkova 691,
250 88 Čelákovice

Jméno a příjmení ředitele
Telefon na ředitele
E-mail na ředitele

Naděžda Pokorná
723 906 041
Nadezda.pokorna@mddmcelakovice.cz

Jméno metodika prevence
Telefon
E-mail

Mgr. Veronika Kratochvílová
724 051 035
Veronika.kratochvilova@mddmcelakovice.cz

Specializační studium
Realizátor vzdělávání

Ano **Studuje** Ne
Jules a Jim, z.ú.

Zájmové útvary	87
Kmenoví pedagogičtí pracovníci	6
Nepedagogičtí pracovníci	4
Externí pedagogičtí pracovníci	77

2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE

Městský dům dětí a mládeže Čelákovice je školské zařízení, které nabízí dětem a mladým lidem široké možnosti pro smysluplné trávení volného času. Pravidelná zájmová činnost probíhá v 87 zájmových útvarech. Zájmové útvary jsou většinou tvořeny dětmi podobného věku a společného zájmu, což vytváří dobré podmínky pro spolupráci a vznik pozitivních vztahů mezi účastníky.

Specifikem prostředí MDDM je samostatný příchod dětí na některé zájmové útvary. Z tohoto důvodu je důležité věnovat pozornost docházce a v případě, že dítě bez omluvy na zájmový útvar nedorazí, ověřit důvod jeho nepřítomnosti. MDDM působí ve dvou budovách a využívá také další prostory, například tělocvičny. Zvýšenou pozornost je proto potřeba věnovat také pohybu dětí v těchto prostorách a době před začátkem zájmového útvaru, kdy děti čekají na příchod pedagoga. Právě v této době může vzniknout prostor pro konflikty, vzájemné provokování nebo jiné nevhodné chování.

V běžné pravidelné zájmové činnosti se závažné projevy rizikového chování objevují spíše výjimečně. Pedagogové jsou se svými skupinami v pravidelném kontaktu a případné problémy mohou řešit přímo v rámci zájmového útvaru. Výhodou prostředí MDDM je dobrovolnost účasti. Dítě si zájmovou činnost vybírá podle svého zájmu a v případě, že mu aktivita nebo kolektiv dlouhodobě nevyhovuje, má možnost svou účast ukončit nebo zvolit jiný zájmový útvar. Při naplněné kapacitě zájmových útvarů je zároveň možné při přijímání účastníků v dalším školním roce zohlednit jejich předchozí docházku a chování.

Odlišná situace nastává při pobytových akcích a zejména při letních táborech. Děti zde tráví společně podstatně více času a jsou ubytovány na pokojích nebo v chatkách. V kolektivu se mohou setkat děti různého věku, které se před začátkem akce nemusely znát. To přináší větší nároky na práci vedoucích s kolektivem a na prevenci konfliktů, vyčleňování některých účastníků nebo jiného nevhodného chování. U starších účastníků se mohou objevit také specifická rizika spojená s užíváním nikotinových výrobků, například vapováním, případně s experimentováním s návykovými látkami.

Významným ochranným faktorem je široká nabídka pravidelné i příležitostné zájmové činnosti, která dětem umožňuje trávit volný čas smysluplně, rozvíjet své zájmy a schopnosti a přirozeně navazovat vztahy s vrstevníky. Preventivní působení MDDM proto není založeno pouze na řešení konkrétních problémových situací, ale především na vytváření bezpečného prostředí, podpoře dobrých vztahů mezi účastníky, spolupráci, respektu a nabídce smysluplného trávení volného času.

3. STANOVENÍ CÍLŮ PPŠ

Cíl: Vytvářet bezpečné a respektující prostředí v zájmových útvarech a podporovat dobré vztahy mezi účastníky.

Ukazatele dosažení cíle:

- děti znají a respektují základní pravidla chování v zájmových útvarech
- pedagogové průběžně pracují se vztahy ve skupině
- případné konflikty mezi účastníky jsou řešeny včas
- nedochází k opakovanému nevhodnému chování bez reakce ze strany pedagoga

Zdůvodnění cíle:

Zájmové útvary jsou tvořeny dětmi, které se setkávají pravidelně a často mají podobný věk a společné zájmy. Přesto mohou mezi účastníky vznikat konflikty, vzájemné provokování nebo situace, kdy se některé dítě necítí dobře v kolektivu. Cílem je proto

podporovat prostředí, ve kterém se děti mohou bezpečně věnovat své zájmové činnosti a zároveň se učí respektovat ostatní.

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Podpora zdravých mezilidských vztahů, rozvoj sociálních dovedností, respektu a schopnosti spolupracovat s ostatními a předcházení rizikovému chování.

Cíl: Zvyšovat bezpečnost dětí při příchodu na zájmové útvary, při čekání na začátek činnosti a při pohybu v prostorách MDDM.

Ukazatele dosažení cíle:

- pedagogové mají přehled o docházce účastníků
- neomluvená nepřítomnost dítěte je podle možností ověřována
- děti znají pravidla bezpečného pohybu a chování v prostorách MDDM, či v prostorách, které MDDM využívá
- je věnována pozornost situacím před začátkem zájmové činnosti.

Zdůvodnění cíle:

Děti školního věku dochází na ZÚ zpravidla samostatně. MDDM působí ve dvou samostatných budovách, sportovní ZÚ se konají v tělocvičnách.

Specifickou situací je také čekání dětí před začátkem zájmového útvaru, kdy ještě není přítomen pedagog (zvláště v tělocvičnách, kde není přítomen stálý pedagogický dozor). Je proto důležité věnovat pozornost nejen samotné činnosti, ale také době před jejím začátkem a pohybu dětí v prostorách zařízení.

V budovách MDDM je v době konání kroužku přítomen pedagogický dozor.

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Vytváření bezpečného prostředí pro děti a předcházení situacím, které by mohly vést k ohrožení jejich bezpečí nebo k rizikovému chování.

Cíl: Posilovat prevenci rizikového chování při pobytových akcích, zejména při letních táborech.

Ukazatele dosažení cíle:

- účastníci jsou na začátku pobytové akce seznámeni s pravidly chování a bezpečnosti
- pravidla jsou v průběhu akce připomínána a důsledně dodržována
- vedoucí sledují vztahy a chování v jednotlivých skupinách
- případné problémy jsou řešeny bez zbytečného odkladu
- prevence rizikového chování je přiměřená věku účastníků

Zdůvodnění cíle:

Při táborech a dalších pobytových akcích tráví děti společně výrazně více času než při běžné zájmové činnosti. Jsou ubytovány na pokojích nebo v chatkách a v kolektivu se mohou setkat děti různého věku, které se před akcí nemusely znát. U starších účastníků se mohou objevit také specifická rizika, například

vapování nebo experimentování s návykovými látkami. Pobytové akce proto vyžadují větší pozornost k prevenci a práci s kolektivem.

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Prevence rizikového chování, podpora bezpečných vztahů ve skupině a vytváření bezpečného prostředí při všech typech činnosti MDDM.

Cíl: Podporovat smysluplné trávení volného času jako jeden z důležitých ochranných faktorů před rizikovým chováním.

Ukazatele dosažení cíle:

- zachování široké nabídky pravidelné i příležitostné zájmové činnosti
- zapojení dětí do zájmových útvarů a dalších aktivit MDDM
- podpora spolupráce, samostatnosti a rozvoje schopností dětí v rámci nabízených aktivit
- pozitivní zpětná vazba účastníků a rodičů

Zdůvodnění cíle:

MDDM nabízí dětem velké množství pravidelných i příležitostných aktivit, které jim umožňují trávit volný čas smysluplně, rozvíjet své zájmy a schopnosti a setkávat se s vrstevníky. Dobrovolnost zájmové činnosti zároveň umožňuje dětem vybrat si aktivitu podle vlastního zájmu. Nabídka smysluplného trávení volného času je proto významnou součástí prevence rizikového chování.

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Podpora zdravého životního stylu, smysluplného trávení volného času, rozvoje osobnosti a sociálních dovedností dětí a mládeže.

Cíl: Pokračovat v realizaci cílených preventivních programů ve spolupráci se základními školami

Ukazatele dosažení cíle:

- realizace preventivních programů pro žáky základních škol
- pravidelná realizace programů zaměřených na aktuální rizika, zejména kyberšikanu a bezpečné chování v online prostředí
- realizace dopravní výchovy pro žáky základních škol
- zapojení škol z Čelákovic i okolních měst a obcí
- přizpůsobování obsahu preventivních programů věku a potřebám dětí

Zdůvodnění cíle:

MDDM Čelákovice se dlouhodobě podílí také na preventivní činnosti přímo ve školách. Jedná se zejména o program zaměřený na kyberšikanu pro žáky 6. tříd a dopravní výchovu pro žáky 4. tříd. Tyto programy umožňují reagovat na konkrétní rizika, se kterými se děti v daném věku setkávají, a zároveň podporují jejich bezpečné a zodpovědné chování. Dopravní výchova je realizována nejen pro školy v Čelákovících, ale také pro školy z okolních měst a obcí.

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Cílem je zachovat dlouhodobou spolupráci se základními školami a dále rozvíjet preventivní programy podle aktuálních potřeb dětí a vývoje rizikového chování. Pozornost bude věnována zejména bezpečnému pohybu dětí v online prostředí, prevenci kyberšikany a bezpečnému chování v silničním provozu.

4. SKLADBA AKTIVIT PPŠ PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

Preventivní aktivity v MDDM Čelákovice jsou přirozenou součástí pravidelné zájmové činnosti a dalších aktivit, které MDDM nabízí dětem a mladým lidem. Prevence probíhá zejména prostřednictvím smysluplného trávení volného času, práce se skupinou, podpory spolupráce a komunikace, vytváření bezpečného prostředí a řešení případných problémových situací.

Významnou součástí preventivního působení jsou také pobytové akce, zejména letní tábory, kde děti tráví společně delší čas a kde je proto důležitá práce se skupinou, dodržování pravidel a včasné řešení případných problémů.

MDDM zároveň dlouhodobě spolupracuje se základními školami a podílí se na realizaci cílených preventivních programů. Jedná se zejména o program zaměřený na kyberšikany pro žáky 6. tříd a dopravní výchovu pro žáky 4. tříd. Tyto programy jsou přizpůsobovány věku dětí a zaměřují se na konkrétní rizika, se kterými se děti v daném věku setkávají.

Preventivní působení MDDM tak není založeno pouze na řešení vzniklých problémů, ale především na jejich předcházení, podpoře zdravých vztahů, bezpečného prostředí a smysluplného využívání volného času.

a) Pedagogičtí pracovníci

Název a odborné zaměření vzdělávání	Prevence rizikového chování v prostředí MDDM
Stručná charakteristika	Seznámení pedagogických pracovníků se specifiky prevence v prostředí zařízení pro zájmové vzdělávání. Zaměření na včasné rozpoznání nevhodného chování, práci se skupinou a možnosti řešení problémových situací.
Realizátor/lektor	MGR. VERONIKA KRATOCHVÍLOVÁ
Počet proškolených pedagogů	
Počet hodin	
Termín konání	

Název a odborné zaměření vzdělávání	Prevence rizikového chování na pobyto- vých akcích
Stručná charakteristika	Zaměření na prevenci rizikového chování během táborů a dalších pobyto- vých akcí. Pozornost je věnována především práci se skupinou, nastavování a dodržování pravidel, prevenci konfliktů, bezpečné komunikaci a včasnému řešení problémových situací. U starších účastníků je součástí prevence také téma užívání elektronických cigaret, nikotinu a dalších návykových látek. Důležitou součástí je také metodická příprava táborových vedoucích a sjednocení postupů při řešení rizikových situací.
Realizátor/lektor	MGR. VERONIKA KRATOCHVÍLOVÁ
Počet proškolených pedagogů	
Počet hodin	
Termín konání	

Název a odborné zaměření vzdělávání	Práce se skupinou a řešení konfliktů
Stručná charakteristika	Podpora pedagogů při práci se skupinou, předcházení konfliktům mezi účastníky a podpora bezpečného a respektujícího prostředí v zájmových útvarech.
Realizátor/lektor	MGR. VERONIKA KRATOCHVÍLOVÁ
Počet proškolených pedagogů	
Počet hodin	
Termín konání	

b) Účastníci zájmového vzdělávání

Pravidelná zájmová činnost

Oblast činnosti	Cílová skupina	Forma	Téma prevence	Časová dotace	Realizátor
Pravidelná zájmová činnost	Děti, mládež	Průběžně v rámci zájmového útvaru	Spolupráce, komunikace, respekt k ostatním a vytváření dobrých vztahů ve skupině	Průběžně	Pedagog zájmového útvaru
Pravidelná zájmová činnost	Děti, mládež	Průběžně v rámci zájmového útvaru	Smysluplné trávení volného času, rozvoj zájmů a schopností	Průběžně	Pedagog zájmového útvaru
Pravidelná zájmová činnost	Děti, mládež	Průběžně v rámci zájmového útvaru	Dodržování pravidel, odpovědnost za vlastní chování a bezpečné prostředí	Průběžně	Pedagog zájmového útvaru
Pravidelná zájmová činnost	Děti, mládež	Průběžně v rámci zájmového útvaru	Řešení konfliktů, vzájemný respekt a začlenění účastníků do kolektivu	Průběžně	Pedagog zájmového útvaru

Pobytové aktivity

Oblast činnosti	Cílová skupina	Forma	Téma prevence	Časová dotace	Realizátor
Pobytové akce a tábory	Děti, mládež	Tábor, soustředění, pobytové akce	Pravidla společného soužití, spolupráce, respekt a bezpečné vztahy	Dle programu akce	Vedoucí a pedagogičtí pracovníci akce
Pobytové akce a tábory	Děti, mládež	Tábor, soustředění, pobytové akce	Prevence konfliktů a vyčleňování jednotlivých účastníků z kolektivu	Dle programu akce	Vedoucí a pedagogičtí pracovníci akce
Pobytové akce a tábory	Děti, mládež	Tábor, soustředění, pobytové akce	Prevence užívání nikotinových výrobků a návykových látek	Dle programu akce	Vedoucí a pedagogičtí pracovníci akce
Pobytové akce a tábory	Děti, mládež	Tábor, soustředění, pobytové akce	Bezpečné chování, spolupráce a respekt k ostatním	Dle programu akce	Vedoucí a pedagogičtí pracovníci akce

Specifická prevence

Název programu	Vaping není frajeřina
Typ programu	Specifická primární prevence
Stručná charakteristika programu	Interaktivní program zaměřený na rizika spojená s užíváním elektronických cigaret a dalších nikotinových výrobků. Účastníci se seznámí s riziky vapování a možnostmi, jak nabídku nikotinových výrobků odmítnout
Realizátor	Externí zaměstnanec MDDM
Cílová skupina	Táborníci ve věku 12–15 let
Počet žáků v programu	15 – 20
Počet hodin programu	2 hod
Návaznost programu na cíle PPŠ	Posilovat prevenci rizikového chování při pobytových akcích, zejména při letních táborech.
Ukazatele úspěšnosti	Účastníci znají základní rizika vapování a dokáží uvést možnosti odmítnutí nabídky nikotinových výrobků.
Termín	Jaro 2027
Zodpovědná osoba	Mgr. Veronika Kratochvílová

Název programu	Společně ve skupině
Typ programu	Specifická primární prevence , selektivní
Stručná charakteristika programu	Program určený pro skupinu, ve které se objevují problémy ve vztazích nebo zvýšené riziko konfliktů. Zaměřuje se na komunikaci, spolupráci, respekt a řešení konfliktů.
Realizátor	Externí lektor
Cílová skupina	Účastníci ZÚ ve věku 12–15 let
Počet žáků v programu	15 – 20
Počet hodin programu	2 hod
Návaznost programu na cíle PPŠ	Vytvářet bezpečné a respektující prostředí v zájmových útvarech a podporovat dobré vztahy mezi účastníky.
Ukazatele úspěšnosti	Zlepšení komunikace a vztahů ve skupině, snížení počtu konfliktů a zapojení všech účastníků do společné činnosti.
Termín	Listopad 2026
Zodpovědná osoba	Mgr. Veronika Kratochvílová

Název programu	Besedy na téma Kyberšika, šikana pro žáky 6.tříd ZŠ
Typ programu	Primární prevence
Stručná charakteristika programu	Interaktivní program zaměřený na bezpečné používání internetu a sociálních sítí. Žáci se seznamují s riziky spojenými s neuváženým používáním elektronických médií, ochranou osobních a citlivých údajů a rozpoznáním nevhodného nebo nebezpečného chování v online prostředí. Součástí programu je také prevence šíření zesměšňujících fotografií a videí a informace o tom, jak postupovat v případě, že se dítě stane obětí nebo svědkem kyberšikany. Program je přizpůsobován věku a potřebám jednotlivých tříd.
Realizátor	Mgr. Veronika Kratochvílová
Cílová skupina	Žáci 6. tříd základních škol
Počet žáků v programu	Jedna třída
Počet hodin programu	2 hod
Návaznost programu na cíle PPŠ	Pokračovat v realizaci cílených preventivních programů ve spolupráci se základními školami.
Ukazatele úspěšnosti	• žáci dokáží rozpoznat základní projevy kyberšikany a další nevhodné chování v online prostředí • znají základní pravidla bezpečného používání internetu a sociálních sítí • vědí, jak chránit své osobní a citlivé údaje • znají možnosti, jak postupovat v případě, že se stanou obětí nebo svědkem kyberšikany • dokáží uvést příklady zodpovědného sdílení fotografií, videí a dalšího obsahu
Termín	Jaro 2027
Zodpovědná osoba	Mgr. Veronika Kratochvílová

Název programu	Dopravní výchova pro žáky 4. tříd
Typ programu	Primární prevence
Stručná charakteristika programu	Dlouhodobý preventivní program zaměřený na bezpečné chování dětí v silničním provozu. Žáci se seznamují se základními pravidly bezpečného pohybu chodců a cyklistů, učí se správně reagovat v běžných dopravních situacích a rozpoznávat možná rizika. Výuka probíhá praktickou formou na dopravním hřišti a je doplněna teoretickou částí ve škole. Program je realizován nejen pro školy v Čelákovcích, ale také pro školy z okolních měst a obcí.
Realizátor	Naděžda Pokorná

Cílová skupina	Žáci 4. tříd základních škol
Počet žáků v programu	Jedna třída
Počet hodin programu	6 hod
Návaznost programu na cíle PPŠ	Pokračovat v realizaci cílených preventivních programů ve spolupráci se základními školami.
Ukazatele úspěšnosti	• žáci znají základní pravidla bezpečného pohybu v silničním provozu, • dokáží správně reagovat v běžných dopravních situacích, • znají základní pravidla pro chodce a cyklisty, • dokáží rozpoznat některé rizikové situace a vědí, jak jim předcházet, • žáci si získané znalosti ověřují při praktické výuce na dopravním hřišti.
Termín	Průběžně během školního roku
Zodpovědná osoba	Naděžda Pokorná

c) Zákonní zástupci účastníků vzdělávání

Název programu	Táborová schůzka pro zákonné zástupce
Stručná charakteristika programu	Setkání zákonných zástupců před odjezdem dětí na tábor. Rodiče jsou seznámeni s organizací tábora, důležitými pravidly, průběhem pobytu a způsobem komunikace s pracovníky MDDM. Součástí setkání je také prostor pro osobní seznámení rodičů s vedoucími a pro zodpovězení jejich dotazů.
Realizátor	Vedoucí tábora a pedagogičtí pracovníci MDDM
Počet hodin programu	2 hod
Termín	Únor 2027, Červen 2027
Zodpovědná osoba	Hlavní vedoucí jednotlivých táborů

Název programu	Informování zákonných zástupců o pravidlech zájmového vzdělávání
Stručná charakteristika programu	Zákonní zástupci jsou informováni o pravidlech účasti v zájmovém vzdělávání, docházce, omlouvání nepřítomnosti a bezpečnosti dětí.
Realizátor	Pedagogičtí pracovníci MDDM
Počet hodin programu	1 hod
Termín	Před zahájením ZÚ (září)
Zodpovědná osoba	Mgr. Veronika Kratochvílová

Název programu	Děti v online světě – jaká rizika na ně čekají a jak jim můžeme pomoci
Stručná charakteristika programu	Beseda pro zákonné zástupce zaměřená na rizika, se kterými se děti mohou setkat při používání internetu, sociálních sítí a dalších digitálních technologií. Tématem bude například bezpečné používání sociálních sítí, komunikace s cizími lidmi, kyberšikana, sdílení fotografií a osobních údajů a nastavení hranic při používání technologií. Součástí setkání bude prostor pro dotazy a sdílení zkušeností rodičů.
Realizátor	Mgr. Veronika Kratochvílová
Počet hodin programu	2 hod
Termín	Jaro 2027
Zodpovědná osoba	Mgr. Veronika Kratochvílová

Preventivní aktivity MDDM jsou zaměřeny především na vytváření bezpečného prostředí, podporu dobrých vztahů, smysluplné trávení volného času a předcházení rizikového chování. Prevence probíhá přirozeně v rámci zájmové činnosti a pobytových akcí, ale také formou cílených preventivních programů pro děti, mládež a žáky základních škol. Důležitou součástí je také spolupráce se zákonnými zástupci a metodická podpora pedagogických pracovníků a vedoucích.

5. EVALUACE

Evaluace preventivních aktivit je důležitou součástí MPP a slouží nejen k posouzení toho, zda byly stanovené cíle naplněny, ale také jako podklad pro plánování preventivních aktivit v dalším školním roce. V prostředí MDDM je evaluace specifická tím, že prevence probíhá nejen prostřednictvím samostatných preventivních programů, ale také jako přirozená součást pravidelné zájmové činnosti, práce se skupinou, pobytových akcí a dalších aktivit.

Hodnocení bude vycházet ze stanovených cílů a jejich ukazatelů, z průběhu jednotlivých aktivit, zkušeností pedagogických pracovníků a vedoucích a podle možností také ze zpětné vazby účastníků a zákonných zástupců. Součástí evaluace bude kvalitativní i kvantitativní hodnocení.

a) Kvalitativní hodnocení

Kvalitativní hodnocení bude vycházet především z posouzení naplnění pěti stanovených cílů MPP a z ukazatelů, které byly u jednotlivých cílů stanoveny. U každé oblasti bude hodnocen průběh realizovaných aktivit, jejich přínos a případné problémy nebo překážky. Součástí hodnocení bude také posouzení, zda je vhodné v dané aktivitě pokračovat, upravit její obsah nebo ji doplnit o další formy prevence.

Při hodnocení bude zohledněna specifická role MDDM, kde významná část prevence probíhá přirozeně v rámci zájmového vzdělávání. Hodnocení proto nebude zaměřeno pouze na samostatné preventivní programy, ale také na práci pedagogických pracovníků se skupinou, vytváření bezpečného prostředí a smysluplné trávení volného času.

Cíl 1:

Vytvářet bezpečné a respektující prostředí v zájmových útvarech a podporovat dobré vztahy mezi účastníky.

Ukazatele dosažení cíle:

Účastníci znají a respektují pravidla chování v zájmových útvarech, pedagogičtí pracovníci průběžně pracují se skupinou a podporují spolupráci a vzájemný respekt. Případné konflikty jsou řešeny včas a podle jejich charakteru. Opakované nebo závažnější projevy nevhodného chování nejsou přehlíženy a jsou řešeny ve spolupráci s dalšími pracovníky MDDM nebo zákonnými zástupci, pokud je to potřeba.

Zdůvodnění cíle:

Dobré vztahy mezi účastníky a bezpečné prostředí jsou důležitým předpokladem pro smysluplné fungování zájmových útvarů. Děti a mládež se při společné činnosti učí komunikovat, spolupracovat, respektovat ostatní a řešit běžné konfliktní situace. Průběžná práce se skupinou pomáhá předcházet vyčleňování jednotlivců, nevhodnému chování a dalším projevům rizikového chování.

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Cíl navazuje na dlouhodobou snahu MDDM vytvářet bezpečné a přátelské prostředí, podporovat pozitivní vztahy mezi účastníky a rozvíjet jejich sociální dovednosti, vzájemný respekt a schopnost spolupráce.

Cíl 2

Zvyšovat bezpečnost dětí při příchodu na zájmové útvary, při čekání na začátek činnosti a při pohybu v prostorách MDDM.

Ukazatele dosažení cíle:

Pedagogičtí pracovníci sledují docházku účastníků a v případě potřeby ověřují neomluvenou nepřítomnost. Účastníci znají pravidla bezpečného pohybu v prostorách MDDM a pedagogové věnují pozornost také situacím před začátkem činnosti, zejména při čekání na příchod vedoucího.

Zdůvodnění cíle:

Děti školního věku často přicházejí na zájmové útvary samostatně a před začátkem činnosti mohou určitou dobu čekat na příchod pedagoga nebo vedoucího. Specifická situace může nastávat také při využívání tělocvičen, kde děti čekají v šatnách. Je proto důležité věnovat pozornost nejen samotné zájmové činnosti, ale také bezpečnému příchodu, pohybu a čekání před jejím začátkem.

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Cíl navazuje na dlouhodobou snahu MDDM vytvářet bezpečné prostředí pro účastníky a předcházet situacím, které by mohly ohrozit jejich bezpečí nebo vést k rizikovému chování.

Cíl 3

Posilovat prevenci rizikového chování při pobytových akcích, zejména při letních táborech.

Ukazatele dosažení cíle:

Účastníci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování a společného soužití, pravidla jsou v průběhu akce připomínána a dodržována. Vedoucí průběžně sledují vztahy a chování účastníků a případné problémové situace řeší včas a podle jejich charakteru. Preventivní působení je přizpůsobováno věku účastníků.

Zdůvodnění cíle:

Při pobytových akcích tráví děti a mládež společně delší dobu a jsou ubytováni v pokojích nebo chatkách. Ve skupinách se zároveň mohou setkávat účastníci různého věku. U starších účastníků se může objevit experimentování s elektronickými cigaretami, nikotinem nebo dalšími návykovými látkami. Důležitá je proto průběžná práce se skupinou, jasné nastavení pravidel a včasné řešení vznikajících situací.

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Cíl navazuje na dlouhodobou prevenci rizikového chování a na vytváření bezpečného prostředí a dobrých vztahů mezi účastníky pobytových akcí.

Cíl 4

Podporovat smysluplné trávení volného času jako jeden z důležitých ochranných faktorů před rizikovým chováním.

Ukazatele dosažení cíle:

MDDM nabízí širokou škálu pravidelné i příležitostné zájmové činnosti, ze které si děti a mládež mohou vybírat podle svých zájmů a schopností. Účast v zájmové činnosti podporuje rozvoj dovedností, samostatnosti, spolupráce a pozitivních vztahů mezi účastníky. Nabídka aktivit je průběžně přizpůsobována zájmu a potřebám dětí a mládeže.

Zdůvodnění cíle:

Smysluplné trávení volného času představuje významný ochranný faktor před rizikovým chováním. MDDM nabízí velké množství různě zaměřených zájmových útvarů a dalších aktivit, ve kterých mohou děti rozvíjet své zájmy, schopnosti a sociální dovednosti. Pravidelná činnost zároveň podporuje vytváření vrstevnických vztahů a pocitu sounáležitosti.

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Cíl navazuje na podporu zdravého životního stylu, smysluplného využívání volného času a rozvoje osobnostních a sociálních dovedností dětí a mládeže.

Cíl 5

Pokračovat v realizaci cílených preventivních programů ve spolupráci se základními školami.

Ukazatele dosažení cíle:

Jsou realizovány preventivní programy pro žáky základních škol zaměřené na aktuální rizika, zejména na kyberšikanu a bezpečné

chování v online prostředí. Součástí preventivní činnosti je také dopravní výchova. Programů se účastní školy z Čelákovic i okolních měst a obcí a jejich obsah je přizpůsobován věku a potřebám dětí.

Zdůvodnění cíle:

MDDM dlouhodobě spolupracuje se základními školami také v oblasti prevence. Preventivní program zaměřený na kyberšikanu je určen zejména žákům 6. tříd, dopravní výchova pak žákům 4. tříd. Tato témata reagují na rizika, se kterými se děti v daném věku mohou setkávat, a umožňují pracovat s prevencí přímo ve školním prostředí.

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Cíl navazuje na dlouhodobou spolupráci MDDM se základními školami a na rozvoj preventivních programů podle aktuálních potřeb dětí a výskytu rizikového chování.

b) Kvantitativní hodnocení

I. PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI A VEDOUCÍ ZÁJMOVÝCH ÚTVARŮ

	Počet aktivit	Počet účastníků	Počet hodin
Setkání pedagogických pracovníků a vedoucích ZÚ se zaměřením na prevenci a vyhodnocení preventivního působení MDDM	2	35	4
Metodická setkání táborových vedoucích zaměřená na prevenci rizikového chování, práci se skupinou a řešení krizových situací	2	18	4
Školení a vzdělávání v oblasti bezpečnosti a prevence	1	50	2

II. ZÁKONNÍ ZÁSTUPCI ÚČASTNÍKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

	Počet aktivit	Počet účastníků	Počet hodin
Táborové schůzky pro zákonné zástupce	2		1
Informování zákonných zástupců o pravidlech zájmového vzdělávání	2		1
Beseda pro zákonné zástupce „Děti v online světě – jaká rizika na ně čekají a jak jim můžeme pomoci“	1		2

III. PREVENTIVNÍ A VÝCHOVNÉ AKTIVITY PRO DĚTI A MLÁDEŽ

	Počet aktivit	Počet účastníků	Počet hodin
Pobytové akce a tábory	20	627	
Kyberšikana a bezpečné chování na internetu	10	200	16
Dopravní výchova		2000	480
Vaping není frajeřina			
Společně ve skupině			

Použité zkratky:

PPŠ – Preventivní program školy

MDDM – Městský dům dětí a mládeže

ZÚ – Zájmový útvar

RCh – Rizikové chování

ZŠ – Základní škola

Příloha 1. Preventivní program šikany

Program prevence šikany v MDDM Čelákovice vychází ze specifického prostředí zařízení pro zájmové vzdělávání. Na rozdíl od základní školy zde nejsou stále třídní kolektivy ani třídnické hodiny. Účastníci se setkávají především v zájmových útvarech, na pobytových akcích a dalších aktivitách MDDM. Prevence šikany proto probíhá především průběžně v rámci běžné činnosti, prostřednictvím práce se skupinou a vytváření bezpečného prostředí. Na tuto přirozenou prevenci navazují cílené preventivní programy, vzdělávání pedagogických pracovníků a vedoucích a spolupráce se zákonnými zástupci.

1. Přirozená prevence šikany v zájmových útvarech

Oblast	Aktivita	Zaměření	Realizátor	Kdy
Zájmové útvary	Nastavení pravidel skupiny	respekt, bezpečné prostředí, vzájemné vztahy	pedagog ZÚ	začátek školního roku
Zájmové útvary	Práce se skupinou	spolupráce, komunikace, začlenění účastníků	pedagog ZÚ	Průběžně
Zájmové útvary	Řešení konfliktů	prevence vyčleňování, vzájemný respekt	pedagog ZÚ	podle potřeby
Zájmové útvary	Reflexe fungování skupiny	vztahy ve skupině, případné problémy	pedagog ZÚ	Průběžně

2. Cílená prevence – konkrétní preventivní programy

Kyberšikana a bezpečné chování na internetu

Údaj	Charakteristika
Cílová skupina	žáci 6. tříd ZŠ
Forma	interaktivní beseda/program
Časová dotace	2 hodiny
Realizátor	Mgr. Veronika Kratochvílová
Témata	kyberšikana, bezpečné používání internetu a sociálních sítí, ochrana osobních údajů, sdílení fotografií a videí
Cíl	rozpoznat rizikové chování v online prostředí a vědět, jak na něj reagovat
Realizace	MDDM / přímo na základních školách

Obsah programu:

Program je veden interaktivní formou a využívá modelové situace, společnou diskusi a praktické aktivity. Žáci se zaměřují na rozpoznání kyberšikany, bezpečné chování na internetu a sociálních sítích, ochranu osobních údajů, sdílení fotografií a videí a na možnosti pomoci v případě, že se stanou obětí nebo svědkem nevhodného chování.

3. Prevence šikany prostřednictvím vzdělávání pracovníků

Cílová skupina	Aktivita	Zaměření
Pedagogičtí pracovníci a vedoucí ZÚ	Prevence rizikového chování v prostředí MDDM	rozpoznání nevhodného chování, práce se skupinou, řešení problémových situací
Pedagogičtí pracovníci a vedoucí ZÚ	Práce se skupinou a řešení konfliktů	prevence konfliktů, respekt, bezpečné klima
Táboroví vedoucí	Prevence rizikového chování na pobytových akcích	práce se skupinou, pravidla, konflikty, krizové situace

4. Prevence šikany na pobytových akcích

Fáze	Aktivita	Zaměření	Realizátor	Termín
Před akcí	Metodická příprava vedoucích	Práce se skupinou, prevence konfliktů, rozpoznání varovných signálů, sjednocení postupu při řešení problémových situací	Mgr. Veronika Kratochvílová / vedoucí akce	Před zahájením akce
Začátek pobytu	Nastavení pravidel společného soužití	Respekt, bezpečné prostředí, pravidla komunikace, co je a není přijatelné chování	Vedoucí a pedagogičtí pracovníci	Začátek akce
Začátek pobytu	Seznamovací a týmové aktivity	Vzájemné poznání, spolupráce, zapojení všech účastníků do kolektivu	Vedoucí a pedagogičtí pracovníci	Začátek akce
Průběžně	Práce se skupinou	Sledování vztahů, podpora spolupráce, předcházení konfliktům a vyčleňování jednotlivců	Vedoucí a pedagogičtí pracovníci	Průběžně
Při vzniku problému	Řešení konfliktní nebo rizikové situace	Včasné zachycení problému, zajištění bezpečí účastníků, individuální rozhovor a podle potřeby práce s celou skupinou	Vedoucí akce / pedagog	Podle potřeby
Při podezření na šikanu	Řešení podezření na šikanu	Zjištění základních informací, oddělené rozhovory, informování odpovědných pracovníků a případná spolupráce se zákonnými zástupci	Vedoucí akce / metodik prevence	Podle potřeby
Závěr akce	Reflexe fungování skupiny	Zhodnocení vztahů ve skupině, pojmenování toho, co fungovalo, a případných problémů	Vedoucí a pedagogičtí pracovníci	Závěr akce

5. Spolupráce se zákonnými zástupci

Aktivita	Zaměření	Forma	Realizátor	Termín
Táborová schůzka pro zákonné zástupce	Informování o organizaci tábora, pravidlech společného soužití, bezpečnosti, průběhu pobytu a způsobu komunikace s pracovníky MDDM	Společné setkání před odjezdem	Vedoucí tábora a pedagogičtí pracovníci MDDM	Před jednotlivými tábory
Informování zákonných zástupců o pravidlech zájmového vzdělávání	Pravidla účasti, docházka, omlouvání nepřítomnosti a bezpečné chování dětí	Informování zákonných zástupců	Pedagogičtí pracovníci MDDM	Září
Děti v online světě – jaká rizika na ně čekají a jak jim můžeme pomoci	Bezpečné používání sociálních sítí, komunikace s cizími lidmi, kyberšikana, sdílení fotografií a osobních údajů, nastavování hranic při používání technologií	Beseda s možností dotazů a sdílení zkušeností	Mgr. Veronika Kratochvílová	Jaro 2027

6. Postup při podezření na šikanu

MDDM Čelákovice šikanu netoleruje. Každý pracovník MDDM má povinnost věnovat pozornost podezření na šikanu nebo jiné závažné nevhodné chování a situaci neignorovat. Při řešení postupuje klidně, uvážlivě a s ohledem na bezpečí všech zúčastněných.

Stádia šikany

Vývoj šikany může probíhat postupně. Pro základní orientaci pracovníků MDDM lze využít pětistupňový model vývoje šikany podle Michala Koláře. Jednotlivá stádia se nemusí vždy projevit stejným způsobem. V prostředí MDDM je důležité všimnout si především změn ve vztazích mezi účastníky, opakovaného vyčleňování jednotlivce a postupného zhoršování atmosféry ve skupině.

1. stadium – zrod ostrakismu

Ve skupině se začíná objevovat odmítání nebo vyčleňování některého účastníka. Může jít například o přehlížení, posměšky, nevhodné poznámky, odmítání při společných aktivitách nebo snahu nezapojovat dítě do kolektivu. V prostředí MDDM se tyto projevy mohou objevit například v zájmovém útvaru, při soustředění nebo na táboře.

2. stadium – fyzická agrese a přitvrzování manipulace

Nevhodné chování se opakuje a postupně může nabývat na intenzitě. K posměškům a vyčleňování se mohou přidat slovní útoky, ponižování, vyhrožování, manipulace nebo fyzické projevy agrese. Důležité je všimnout si opakování těchto projevů a změn ve vztazích mezi účastníky.

3. stadium – vytvoření jádra

K původnímu agresorovi se mohou postupně přidávat další účastníci. Vzniká skupina, která nevhodné chování podporuje nebo se na něm přímo podílí. V prostředí MDDM může být toto riziko výraznější zejména u skupin, které spolu tráví delší dobu, například na pobytové akcích. Důležité je zachytit změny ve vztazích

včas a zabránit tomu, aby se nevhodné chování stalo běžnou součástí fungování skupiny.

4. stadium – většina přijímá normy agresorů

Nevhodné chování se postupně může stát ve skupině běžným a někteří účastníci jej začnou považovat za přijatelné. Ostatní mohou situaci přehlížet, přidávat se k agresorovi nebo se obávat proti nevhodnému chování vystoupit. Pro pracovníky MDDM je v této fázi důležité jasně nastavovat hranice přijatelného chování a situaci řešit bez zbytečného odkladu.

5. stadium – totalita neboli dokonalá šikana

Šikanování se stává pevnou součástí fungování skupiny a agresor nebo skupina agresorů získává výraznou převahu. Ohrožený účastník má omezenou možnost se situaci bránit a ostatní členové skupiny mohou přijmout pravidla vytvořená agresory. V této fázi už nejde pouze o konflikt mezi jednotlivci, ale o vážně narušené vztahy v celé skupině. Situace vyžaduje odborný a koordinovaný postup. **(Zdroj: Kolář, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011.)**

Jednotlivá stadia nemusí v každém případě nastat všechna a vývoj šikany může mít různě rychlý průběh. Zejména na pobytových akcích, kde děti tráví společně většinu dne, může k výraznému posunu ve vztazích dojít během několika hodin nebo dnů. Uvedení jednotlivých stádií má pracovníkům MDDM pomoci lépe rozpoznat varovné signály a včas a správně reagovat. Cílem je být na možné situace připraveni, nepřehlížet jejich projevy a umět je odpovídajícím způsobem řešit.

Pravidla MDDM Čelákovice při řešení šikany

- Šikanu netolerujeme a nepřehlížíme jí.
- Podezření na šikanu řešíme bez zbytečného odkladu.
- V první řadě zajistíme bezpečí a ochranu dítěte, které může být ohroženo.
- Situaci řešíme citlivě a s ohledem na věk a konkrétní okolnosti účastníků.
- Zjišťujeme potřebné informace odděleně a vyhýbáme se řešení situace před celou skupinou.
- O situaci informujeme odpovědného pracovníka MDDM a podle závažnosti také metodika prevence a vedení MDDM.
- Podle závažnosti situace informujeme zákonné zástupce zúčastněných dětí.
- Volíme další postup podle charakteru a závažnosti situace a v případě potřeby spolupracujeme s dalšími odborníky nebo institucemi.
- Po vyřešení situace průběžně sledujeme vztahy ve skupině a ověřujeme, zda se problém neopakuje.

Cílem není pouze vyřešit konkrétní situaci, ale také obnovit pocit bezpečí dítěte a dobré fungování celé skupiny.